

“Hem d’aconseguir la verdadera autonomia econòmica”

Jaume Font (sa Pobla, 1961) és el president de Proposta per les Illes, el PI, el partit de centre que aspira a obtenir representació al Parlament i determinar el futur Govern balear.

El 3 de febrer de 2011 Jaume Font abandonava el PP per crear la Lliga Regionalista. Després de no aconseguir representació a les eleccions autonòmiques de 2011 portà el seu partit a un procés de fusió amb Convergència per les Illes, la formació hereva d’Unió Mallorquina –desapareguda políticament, no jurídicament, el 28 de febrer de 2011–, la qual tampoc havia assolit cap escó. Així va nàixer Proposta per les Illes (PI) el mes de març de 2013, presidit per Font, el qual serà també el cap de llista al Parlament per la circumscripció de Mallorca.

—El PI és un partit regionalista o nacionalista?

—És un partit de centre autonomista.

—Això què vol dir?

—Que tenim nacionalistes i també regionalistes, de la mateixa manera que tenim militants de centre-dreta i de centre-esquerra, tots ells units per la idea de defensar políticament l’autonomia balear. Som al centre, entre l’esquerra i la dreta, i la nostra raó de ser és la defensa de l’autonomia de les illes Balears.

—El PI no qüestiona la Constitució espanyola?

—No, no qüestionem la Constitució. No discutim el marc legal actual. No descartem la reforma constitucional si hi ha prou acord per portar-la a terme, i millor si es fa des del consens, però no

és la nostra prioritat ni pensem que sigui tampoc una prioritat per al país.

—Però el PI deu tenir militants que sí que la qüestionen.

—Segurament. Al PI, hi caben els que així pensen i els que pensen tot el contrari. Allò que ens uneix és la definició del partit, el centre autonomista, o sigui que el nostre objectiu és lluitar pel benestar dels ciutadans de les Illes a través de la millora de l’autonomia balear en el si de l’Estat de les Autonomies.

—I això com es pot fer si, com el PI reconeix, el Govern central des de 1983 que maltracta les Illes?

—Es pot fer així com ho farà el PI. Obligant els partits majoritaris, PP i PSOE, i si és possible tots els altres tam-

bé, a assumir que cal anar junts a Madrid a reivindicar i aconseguir d'una vegada i per sempre un tracte millor per als ciutadans de les Illes. La nostra comunitat té dues assignatures pendents des de l'inici de l'autonomia, fa trenta-dos anys. Per una banda, un millor finançament, perquè és intolerable el sistema actual. Cal millorar-lo, i molt. Per això hem de liquidar la teoria, que tant agrada a Madrid, que fa servir la mitjana de la renda a les Illes com un valor absolut, com si aquí no hi hagués seriosos problemes socio-econòmics, com si tothom tingués alts sous, quelcom que no és ver, evidentment.

—**I en segon lloc?**

—Per una altra banda, hem de ser capaços entre tots de posar en valor l'anomenat Règim Especial, que a la pràctica no ha servit per a res, per aconseguir obtenir compensacions tangibles i importants pel fet de ser un arxipèlag, ja que aquesta evidència geogràfica té un alt cost per a les nostres empreses però també per al conjunt dels individus que vivim a les Illes, és a dir, per a tots els ciutadans. Se'ns ha de compensar el cost de la insularitat d'una vegada per totes.

—**Per què vostè no deia el mateix quan era el president del PP de Mallorca, quan ocupav càrrecs com el de diputat del Parlament, membre del Consell de Mallorca, senador, batlle del seu poble natal, conseller del Govern de Jaume Matas...**

—Sempre vaig defensar un millor finançament així com un tracte compensatori de la insularitat. El que passa és que des de dins un partit com el PP és obvi que és molt difícil lluitar contra les inèrcies que funcionen a Madrid respecte a les autonomies en general i de la balear en particular. Però és ver, tens raó en el sentit que el PP, quan jo hi militava, no va aconseguir el que ara reclama el PI. Tanmateix també és cert, i s'ha de reconèixer així, que quan el 1998 aprovàrem a les Corts generals (durant el primer Govern de Jaume Matas, mentre Font era senador) el Règim Especial per a Balears fèrem una passa fonamental. Allò va ser molt important, perquè per primer cop teníem un instrument legal per compensar la insularitat. El que passà, després, van ser un cúmul de circumstàncies que van acabar fent impossible omplir de contingut efectiu aquella llei que,

“No tenim res a veure amb UM. El PI som un partit completament diferent”

a pesar de tot, era una passa endavant enorme. El que cal ara és valoritzar-la.

—**Si estant en el PP va ser impossible, com ho aconseguirà des del PI?**

—Si, com totes les enquestes indiquen, no hi ha majoria absoluta (al Parlament balear, després de les eleccions de maig), tindrem davant una gran oportunitat. Des del PI podem fer el paper d'unir tots els partits balears, sobretot els dos grans, PP i PSOE, per anar junts a reivindicar i aconseguir a Madrid un millor tracte per a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, canviant a un sistema de finançament que no ens perjudiqui —sense renunciar gens ni mica a ser solidaris— i valoritzant el Règim Especial. Aquest és el gran objectiu del PI: fer la unió de tots si pot ser, i si no almanco de PP i PSOE, per anar a Madrid, governi allà qui governi, a exigir un canvi de tracte a les Illes. Hem d'aconseguir la verdadera autonomia econòmica per a Balears. Que les grans qüestions econòmiques siguin decidides aquí, pels ciutadans de Balears i no a Madrid.

—**He d'entendre d'això que deia que el PI està a favor del dret a decidir?**

—No hem de confondre les coses. El PI defensa l'autonomia econòmica dins d'Espanya. Jo tenc molt de respecte pel procés polític que es viu a Catalunya. Però és el seu camí. No el nostre. Els camins polítics de Catalunya i de Balears sempre han estat diferents i és obvi que la immensa majoria de la població de les Illes vol que continuï essent així. No sé què voldran els mallorquins i balears d'aquí a trenta o cinquanta anys. Però per ara és gaire clar. I, a més, s'ha de tenir clar també que a Catalunya mai no han defensat res de Balears —a vegades tot el contrari— quan s'ha tractat d'economia. Per tant, som nosaltres els qui hem de defensar allò que és nostre.

—**De la qual cosa no cal deduir, però, cap anticatalanisme.**

—En absolut. Amb Catalunya ens uneix la mateixa llengua. Des del PI estem per col·laborar en tot el que sigui la projecció exterior de la cultura i el català, com passava abans amb l'Institut Ramon Llull. És clar que sí. Però no confonguem tenir una mateixa llengua amb suposar identitats polítiques iguals, que no és el cas.

—**Ja que parlem de Catalunya, el PI no vol ser, com ho fou Unió Mallorquina i anteriorment el PSM, l'aliat illenc de Convergència Democràtica?**

—El PI només té acords polítics de tipus orgànic amb Coalició Canària. Respecte del que fessin altres partits mallorquins en el passat... doncs cadascú fa el que troba que ha de fer en el moment que més li convé. El nostre camí és el que he explicat abans.

—**Li he citat Unió Mallorquina i ha arrufat el nas. Per què el molesta que es parli del PI com una mena de “nova UM”?**

—Perquè no hi tenim res a veure. El PI no és una nova Unió Mallorquina, som un partit completament diferent.

—**Abans ha dit que el PI no qüestiona Espanya, però quina Espanya defensa?**

—Espanya és un país que té una gran oportunitat. A curt termini s'hauran de convocar les eleccions legislatives, les quals sens dubte portaran molts de canvis. No m'estic referint només a si un partit farà ics escons, si un altre en tindrà més o menys dels que tenia o si una nova formació irromprà amb tanta força com li auguren les enquestes o amb manco. Els canvis més importants vindran per quelcom més profund. Molta gent està cansada: vol que canviïn els partits, sí, però també tot el sistema en general i la manera de fer política. Quasi ningú ho vol tenir present, però pensem que portem 38 anys de democràcia constitucional que és tant de temps com el que durà la dictadura franquista. Si al final molts de dins el règim pensaven que calia canviar-lo perquè ja no donava més de sí, com és possible que ara n'hi hagi que no veuen que calen importants canvis per fer millor la democràcia? La gent que té menys de 40 anys pateix uns problemes i viu enmig d'uns condicionants que no tenen res a veure amb les condicions polítiques dels anys 70, 80 i 90. És aquesta gent la que impulsarà

Jaume Font, al centre de la filera superior, amb el vice-president del PI, Josep Melià, a la seva dreta, i la resta de dirigents del PI.

els canvis que ens obligaran a tots a mudar de manera d'actuar.

—Quins canvis seran?

—Essencialment, els derivats d'una nova manera de fer política. Basada en el diàleg i els acords. Basada en el fet de governar amb respecte a la pluralitat cultural, social, lingüística i territorial d'Espanya. En els últims anys, tant amb governs del PP com del PSOE, hem vist com l'Estat ha desaprofitat ben a posta la seva diversitat. Ara, la majoria de la gent crec que desitja canviar aquesta manera de fer. Això és justament el que impulsarem des del PI.

—Ho impulsaran sempre que, és clar, tinguin, per començar, representació al Parlament balear.

—Estic convençut que així serà. Tenc bones sensacions. Sé que no és fàcil. No parl per parlar. Dic que crec que assolir

rem l'objectiu perquè hem fet molta feina en aquests dos anys. Enlloc de cercar el ressò mediàtic, com tenen d'altres, el que hem fet ha estat dedicar-nos a fer feina de formigueta, parlant i parlant amb milers de persones, obrint agrupacions a molts pobles que ens permetran fer unes 40 llistes municipals a Mallorca, mitja dotzena a Menorca i tres a Eivissa. És aquesta xarxa territorial la que em fa pensar que superarem el 5% dels vots (mínim legal per obtenir representació) a Mallorca, i que ningú descarti una sorpresa a les altres illes.

—És inevitable demanar-li amb qui pactaria el PI, amb el PP o amb un potencial conglomerat d'esquerres?

—O amb ningú. Perquè si cap altre partit accepta el nostre objectiu fonamental d'anar junts a Madrid a reclamar l'autonomia econòmica, aleshores no

pactarem amb ningú i farem oposició a qui governi. I no passarà res, eh? Jo tenc feina al restaurant familiar, tenc casa i una família —amb filles i néts inclosos— i per tant no necessit per res cap càrrec. Si segueix en política és perquè crec que puc aportar a través del PI alguna cosa nova: aquest consens que li deia per anar junts a Madrid a exigir millor tracte per a Balears. Que els altres partits no ho volen? Idò estaré a l'oposició i cap problema.

—Concreti. El PI podria pactar amb el PP de José Ramón Bauzá?

—Seria impossible pactar-hi per fer les mateixes polítiques que ha fet José Ramón Bauzá tenint majoria absoluta. Això està molt clar. Ara bé, també vull dir, però, que és absurd pensar que un partit de centre com el PI es pugui negar a fer pactes. Si el PP no té majoria absoluta, evidentment no podrà fer el mateix que ha fet i aleshores s'obriran escenaris per arribar a acords que ara poden parèixer impossibles.

—I, per contra, podríem veure el PI aliat de Podem?

—Home, *a priori* resulta difícil imaginar-ho. Però, com he dit abans respecte del PP, hem d'esperar a veure com evolucionarà tot, i què defensarà exactament Podem. De la mateixa manera hem de ser prudents i esperar per saber per quines polítiques aposta. Més i, per descomptat també, el PSOE. Llavors, en saber-ho tot, serà l'hora de plantejar-nos si podem o no pactar amb uns o altres. O amb cap, perquè si només ha de ser per tenir càrrecs serà millor no pactar.

Miquel Payeras